

Ben jij een anarchist? Het antwoord zal je doen versted staan!

Door *David Graeber*

- Oorspronkelijke titel: Are You An Anarchist? The Answer May Surprise You!
- Verschenen: onbekend
- Vertaling: Glenn
- Bron: http://anarchie.org/wiki/Graeber,_David_-_Ben_jij_een_anarchist%3F

Ben jij een anarchist? Het antwoord zal je doen versted staan!

De kans is groot dat je al eens gehoord hebt over anarchisten en waarin ze horen te geloven. De kans is groot dat bijna alles dat je gehoord hebt nonsens is. Veel mensen lijken te denken dat anarchisten voorstanders zijn van geweld, chaos en vernieling, dat ze tegen elke vorm van orde en organisatie zijn, of dat ze krankzinnige nihilisten zijn die gewoon alles willen opblazen. In werkelijkheid is niets verder van de waarheid verwijderd. Anarchisten zijn gewoon personen die geloven dat mensen in staat zijn om zich op een redelijke manier te gedragen zonder dat ze hiertoe gedwongen moeten worden. Het is echt een heel simpel begrip. Maar het is er één dat de rijken en machtigen altijd buitengewoon gevaarlijk hebben gevonden. Op zijn eenvoudigst gezegd steunen anarchistische principes op twee elementaire veronderstellingen. De eerste is dat mensen, onder gewone omstandigheden, zo redelijk en beschaafd zijn als hen wordt toegestaan, en dat ze in staat zijn om zichzelf en hun gemeenschappen te organiseren zonder gezegd te worden hoe. De tweede veronderstelling is dat macht corrumpert. Bovenal is anarchisme niet meer dan de moed te hebben om de gemakkelijke principes van normale beschaafdheid, waarnaar we allemaal leven, te nemen en dit door te trekken tot hun logische conclusies. Hoewel dit vreemd kan klinken, ben je in de meest belangrijke opzichten waarschijnlijk al een anarchist - je weet het alleen nog niet.

Laten we beginnen met enkele voorbeelden uit het alledaags leven.

Wanneer er een rij staat om op een volle bus te stappen, wacht je jouw beurt af en onthoud je jezelf ervan om je voorbij anderen te dringen ook als er geen politie is?

Indien je "Ja" antwoordde, dan ben je het gewoon om je te gedragen als een anarchist! Het meest fundamentele anarchistische principe is zelforganisatie: De veronderstelling dat mensen niet bedreigd moeten worden met vervolging om met elkaar tot redelijke afspraken te komen, of elkaar met waardigheid en respect te behandelen.

Iedereen gelooft dat ze zelf in staat zijn om zich redelijk te gedragen. Als ze denken dat wetten en politie nodig zijn, is het enkel omdat ze niet geloven dat anderen daartoe in staat zijn. Maar wanneer je erover nadenkt, denken dan al die mensen niet net hetzelfde over jou? Anarchisten argumenteren dat bijna alle antisociaal gedrag dat ervoor zorgt dat we denken dat het nodig is om leger, politie, gevangnissen en regeringen te hebben die ons leven controleren, eigenlijk veroorzaakt wordt door

systematische ongelijkheden en onrechtvaardigheid dat is mogelijk gemaakt door dat leger, de politie, de gevangenen en de overheden. Het is allemaal een vicieuze cirkel. Wanneer mensen het gewoon zijn behandeld te worden alsof hun mening er niet toe doet, is de kans groot dat ze boos en cynisch worden, zelfs gewelddadig – wat het uiteraard gemakkelijker maakt voor de machthebbers om te zeggen dat hun opinies niet van belang zijn. Wanneer ze verstaan dat hun opinies wel van belang zijn net zoals die van iedereen, hebben ze de neiging om opmerkelijk begripvol te worden. Om een lang verhaal kort te maken: Anarchisten geloven dat het grotendeels de macht zelf is, en de effecten van macht, die mensen stom en onverantwoordelijk maken.

Ben jij lid van een (sport)vereniging of elke andere vrijwillige organisatie waar beslissingen niet opgelegd worden door één leider maar gemaakt worden op basis van algemene toestemming?

Indien je “ja” antwoordde dan ben je lid van een organisatie die volgens anarchistische principes werkt! Een ander fundamenteel anarchistisch principe is vrijwillige associatie. Simpelweg komt het er op neer dat democratische principes worden toegepast op het gewone leven. Het enige verschil is dat anarchisten geloven dat het mogelijk moet zijn om een samenleving te hebben in dewelke alles zo georganiseerd kan worden; alle groepen gebaseerd op de vrije toestemming door zijn leden, en daardoor, dat alle top-down, militaire manieren van organisaties zoals legers, bureaucratieën of grote ondernemingen die gebaseerd zijn op commandostructuren, niet langer nodig zijn. Misschien denk je dat het niet mogelijk is. Misschien wel. Maar elke keer dat je een overeenkomst bereikt door middel van consensus in plaats van dreigingen, elke keer dat je een vrijwillige regeling met een andere persoon treft, tot begrip komt, of een compromis sluit door rekening te houden met de andere persoon zijn situatie of noden, ben je een anarchist – zelfs als je het je niet realiseert.

Anarchisme is niet meer dan de manier waarop mensen handelen wanneer ze vrij zijn om te doen wat ze willen, en wanneer ze omgaan met anderen die even vrij zijn – en zich daardoor bewust zijn van de verantwoordelijkheid jegens anderen dat dit met zich meebrengt. Dit brengt ons bij een ander cruciaal punt: Hoewel mensen redelijk en zorgzaam kunnen zijn wanneer ze omgaan met gelijken, is de menselijke natuur zo dat ze niet kunnen vertrouwd worden om zo te zijn wanneer ze macht hebben over anderen. Geef mensen dergelijke macht en ze zullen dit bijna onveranderlijk op één of andere manier misbruiken.

Ben jij overtuigd dat meeste politici zelfzuchtige, egoïstische zwijnen zijn die helemaal niet inzitten met het publiek belang? Denk jij dat we in een economisch systeem leven dat stom en onfair is?

Indien je “ja” antwoordde, onderschrijf je mee de anarchistische kritiek op onze huidige samenleving – of op z’n minst in z’n breedste zin. Anarchisten zijn ervan overtuigd dat macht corrupteert en dat diegenen die hun volledige leven lang op zoek zijn naar macht de allerlaatste personen zijn die het mogen krijgen. Anarchisten zijn ervan overtuigd dat ons huidige economisch systeem meer toestaat om personen te belonen voor zelfzuchtig, gewetenloos gedrag dan wanneer je een beschaafde, zorgzame mens bent. De meeste mensen denken er zo over. Het enige verschil is dat meeste mensen denken dat het niet mogelijk is om er iets aan te doen, of in ieder geval – en dit is waar de getrouwe onderdanen van de machtigen meestal op aandringen – niets dat het uiteindelijk niet nog erger maakt.

Maar wat als dat niet waar is?

En is er een reden om dit te geloven? Wanneer je ze ook echt test blijken de meeste van de gewoonlijke voorspellingen over wat er zou gebeuren zonder staten of kapitalisme geheel onwaar te

zijn. Duizenden jaren lang hebben mensen geleefd zonder overheid. In vele delen van de wereld leven mensen nog steeds buiten de controle van de overheid. Ze moorden elkaar niet uit. Meestal gaan ze gewoon over tot de orde van de dag zoals iedereen anders. Uiteraard wordt dit allemaal meer gecompliceerd in een complexe, stedelijke, technologische samenleving: maar technologie kan het ook gemakkelijker maken om deze problemen op te lossen. Eigenlijk zijn we nog niet eens begonnen met na te denken over hoe onze levens er zouden uitzien als technologie echt werd gemobiliseerd om aan menselijke behoeften te voldoen. Hoeveel uren zouden we werkelijk moeten werken om een functionele samenleving te behouden - wat wil zeggen, indien we onszelf ontdoen van nutteloze of destructieve beroepen zoals telemarketeers, advocaten, gevangenispersoneel, financiële analisten, public relations experts, bureaucraten en politici, en wanneer we onze sterkste wetenschappelijke denkers weghouden van het werken aan ruimtewapens of aandelenmarkten zodat ze gevaarlijke of vervelende taken zoals mijnbouw of het kuisen van de badkamer kunnen mechaniseren, en we het overgebleven werk evenredig verdelen over iedereen? Vijf uur per dag? Vier? Drie? Twee? Niemand weet het want er is niemand die deze vraag stelt. Anarchisten vinden dat dit de vragen zijn die we zouden moeten stellen.

Geloof je echt in de dingen die je je kinderen vertelt (of die je ouders jou vertelden)?

“Het maakt niet uit wie er begonnen is.”, “Twee fouten maken geen recht.”, “Ruim je eigen rommel op.”, “Behandel anderen ...”, “Je doet niet gemeen tegen anderen omdat ze anders zijn.”. Misschien moeten we beslissen of we liegen tegen onze kinderen wanneer we hen over goed en fout leren, of dat we bereid zijn om onze eigen bevelen serieus te nemen. Want, wanneer je deze morele principes doortrekt naar hun logische conclusies, kom je uit bij anarchisme.

Neem het principe dat twee fouten geen recht maken. Indien je het echt serieus zou nemen, zou dat alleen bijna de gehele basis voor oorlog en het strafrechtelijk systeem onderuit halen. Hetzelfde gaat op voor delen: We zeggen altijd tegen kinderen dat ze moeten leren delen, om rekening te houden met elkaars behoeften, om elkaar te helpen; nadien stappen we de echte wereld in waar we veronderstellen dat iedereen van nature uit zelfzuchtig en competitief is. Een anarchist zou erop wijzen dat wat we onze kinderen leren in feite juist is. Zo goed als elke grote lonende verwezenlijking in de menselijke geschiedenis, elke ontdekking of prestatie die ons leven verbeterd heeft, is gebaseerd op coöperatie en wederzijdse hulp. Zelfs nu spenderen de meesten onder ons een groter deel van ons geld aan familie en vrienden dan aan onszelf. Hoewel er waarschijnlijk altijd competitieve mensen zullen bestaan, is er geen reden waarom de samenleving moet gebaseerd zijn op het aanmoedigen van dergelijk gedrag, laat staan dat mensen concurreren om basisbehoeften. Dat dient enkel de mensen met macht, die willen dat we in angst voor elkaar leven. Dat is de reden waarom anarchisten schreeuwen voor een samenleving die niet enkel gebaseerd is op vrije associatie maar op wederzijdse hulp. Het feit is dat de meeste kinderen opgroeien gelovende in een anarchistische moraliteit, en dan geleidelijk aan zich moeten realiseren dat de volwassen wereld niet zo werkt. Dat is de reden waarom zovelen rebels worden, of vervreemd, zelfs suïcidaal als adolescenten, en uiteindelijk gelaten en verbitterd als volwassene. Vaak is hun enige troost de mogelijkheid om zelf kinderen groot te brengen en tegen hen te doen alsof de wereld eerlijk is. Maar wat als we echt zouden kunnen beginnen bouwen aan een wereld die op z'n minst echt gebaseerd is op de principes van rechtvaardigheid? Zou dat niet het mooiste cadeau zijn die iemand aan zijn kinderen kan geven?

Geloof jij dat mensen fundamenteel corrupt en slecht zijn, of dat bepaalde soorten mensen (vrouwen, kleurlingen, gewone mensen die niet rijk of hoger opgeleid zijn) inferieur zijn, bestemd om overheerst te worden door hun meerdere?

Indien je 'ja' antwoordde, dan lijkt het erop dat je toch geen anarchist bent. Maar indien je 'nee' antwoordde, dan bestaat de kans dat je al 90% van de anarchistische principes onderschrijft, en

waarschijnlijk jouw leven grotendeels in overeenstemming met die principes leeft. Elke keer dat je een andere mens met aandacht en respect behandelt, ben je een anarchist. Elke keer dat je jouw verschillen met anderen wegwerkt door tot een redelijk compromis te komen, luistert naar wat iedereen heeft te zeggen in plaats van één persoon voor iedereen te laten beslissen, ben je een anarchist. Elke keer dat je de mogelijkheid hebt om iemand te dwingen iets te doen, maar in de plaats beslist om beroep te doen op hun gevoel voor rede of gerechtigheid, ben je een anarchist. Hetzelfde geldt voor elke keer dat je iets deelt met een vriend, of beslist wie de afwas gaat doen, of wat dan ook doet met het oog op eerlijkheid.

Nu, je zou bezwaar kunnen maken dat dit allemaal goed en wel is voor kleine groepen van mensen om met elkaar om te gaan, maar een stad beheren of een land, dat is een compleet andere zaak. En uiteraard is daar iets van aan. Zelfs als je de maatschappij decentraliseert en zoveel mogelijk macht als mogelijk in de handen van kleine gemeenschappen legt, zullen er een hele hoop dingen zijn die gecoördineerd moeten worden, van het beheren van de spoorwegen tot het beslissen over de richting van medisch onderzoek. Maar het is niet omdat iets complex is dat er geen democratische manier bestaat om dit te doen. Het zou gewoon complex zijn. In feite hebben anarchisten alle soorten van verschillende ideeën en visies over hoe een complexe maatschappij zichzelf zou kunnen beheren. Deze verschillen uitleggen zou ver buiten de reikwijdte van deze kleine inleidende tekst gaan. Het is voldoende om te zeggen dat, eerst en vooral, er een hoop mensen veel tijd hebben gespendeerd om te komen tot modellen hoe een echte democratische, gezonde maatschappij zou kunnen werken; maar ten tweede, en dit is even belangrijk, geen enkele anarchist beweert de perfecte blauwdruk te hebben. Het laatste wat we willen is om voorgekauwde modellen op te leggen aan een maatschappij. De waarheid is dat we waarschijnlijk niet eens de helft van de problemen die opborrelen tijdens het creëren van een democratische maatschappij kunnen bedenken. Maar toch zijn we er gerust op dat dankzij de menselijke vindingrijkheid zulke problemen opgelost kunnen worden, zolang het in de geest van onze basisprincipes is – die, in de uiteindelijke analyse, simpelweg de principes van fundamentele, menselijke waardigheid zijn.

[zelforganisatie, inleiding](#)

From:
<http://www.anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:
http://www.anarchisme.nl/namespace/ben_jij_een_anarchist_-_het_antwoord_zal_je_versteld_doen_staan

Last update: **07/09/20 10:36**